

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE
Broj: 01-043/25-28/1
Podgorica, 17.01.2025. godine

REGULATORNO TELO ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Trg Nikole Pašića 5
11103 Beograd
Republika Srbija
E-mail: office@rem.rs
Tel: +381 11 20 28 700
Fax: +381 11 20 28 745

Predmet: Obavještenje o kršenju člana 7 stav 1 Konvencije o prekograničnoj televiziji u televizijskim programima emitera

Poštovani,

Obraćamo Vam se, kao nadležnom regulatornom tijelu, povodom sadržaja „Novo jutro – Jutro sa dušom/Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“, koji predstavlja sastavni dio redovne programske šeme više televizijskih programa koji uključuju, ali se ne ograničavaju na „TV Pink“ i „TV Pink M“, čiji je osnivač / emiter privredno društvo „PINK MEDIA GROUP“ d.o.o., iz Srbije, a koji se u Crnoj Gori reemituje/u u okviru različitih usluga za distribuciju radio i TV programa sa uslovnim pristupom i posredstvom različitih tehnoloških platformi (DVB-T2, IPTV, kabl itd.).

Uvidom u emitovane programske sadržaje ovog emitera, Agencija za audiovizuelne medijske usluge Crne Gore uočila je prisustvo programskih sadržaja koji predstavljaju kršenje člana 7 Konvencije o prekograničnoj televiziji, emitovanjem sadržaja koji ugrožavaju dostojanstvo i podstiču mržnju, netrpeljivost i diskriminaciju po osnovu nacionalne pripadnosti.

U periodu od 2. do 5. januara 2025. godine, u okviru sadržaja „*Novo jutro – Jutro sa dušom/Novo vikend jutro – Jutro sa dušom*“, u programu „TV Pink“, emitovano je više segmenata koji su bili posvećeni tragediji koja se dogodila 1. januara 2025. godine na Cetinju, a u kojoj je smrtno stradalo 13, dok je ranjeno troje lica. Osim što izvještavanje predstavlja primjer kršenja profesionalnih i etičkih novinarskih standarda, segmentima su, na neprimjeren način, bez iskazivanja saosjećanja, analizirani i pretpostavljani uzroci tragedije, uz navođenje detalja iz privatnog i porodičnog života stradalih, članova njihovih porodica i drugih osoba koje su pogođene tragedijom, bez poštovanja njihovog dostojanstva i prava na privatnost.

Pored korišćenja stigmatizujućih navoda o licu koje je izazvalo tragediju (da je bio paranoičan, da su mu se priviđale stvari, da je bio psihijatrijski bolesnik, „psihopaćenik“, da se hvalio kako mrzi Srbiju i Srbe, ...), emitovani su i navodi kojima se članovima njegove porodice i prijateljima na teret stavlja prikrivanje njegovih zdravstvenih problema i moguće upućivanje uvreda koji su potencijalno doprinijeli tragediji. Da se radi o uredničkoj namjeri emitera da dozvoljava zanemarivanje standarda ukazuje i to što se omogućava i opravdava korišćenje snimka koji, navodno, prikazuje lice koje je izazvalo tragediju, dok pjeva određenu pjesmu („...*bando četnici, stići će vas naša ruka i u Srbiji, stići će vas naša ruka i u Srbiji. Stići će vas božja pravda, to već svako zna.*“), što voditeljka i gosti koriste za vrlo negativne optužbe i zaključke o njemu i stanovništvu sa Cetinja („*ovaj snimak sve pokazuje: i psihološko stanje ovih ljudi koji se nalaze na njemu i njihov stepen obrazovanja i razvijenost mozga generalno i njihov stepen zrelosti i njihov odnos i politički stav*“, ... „*pokazuje izuzetnu mržnju prema srpskom narodu. Podli i zli ljudi koji su napali srpski narod... to je ono što se mesecima*

priča, da se vodi neki specijalni rat protiv naše države, protiv srpskog naroda). Da je namjerno zanemarena činjenica da se na snimku, možda, ne nalazi to lice, pokazuje i to što voditeljka kaže: *„Inače sam bila i kažnjavana ranije zbog raznih snimaka koje sam puštala u jutarnjem. Tada je nastala rečenica - nisu sve kazne kazne, neke kazne su moja nevidljiva ordenja”*.

I nakon dvije mjere privremenog ograničavanja reemitovanja određenih sadržaja (2020. i 2022. godine), emiter, ponovo, očigledno i ozbiljno krši propisane obaveze, time što nedvosmisleno i u kontinuitetu emituje sadržaje koji podstiču mržnju, netrpeljivost i diskriminaciju prema pripadnicima crnogorske nacionalnosti.

U predmetnim emisijama, koristi se pogrdno, uvredljivo ili uznemiravajuće izražavanje koje podstiče intenzivne negativne emocije, iskazivanje neprijateljstva ili želju za diskriminacijom, kao i omalovažavanje ili obezvređivanje pripadnika crnogorske nacionalnosti, negiranjem njihovog nacionalnog identiteta i posebnosti.

Diskurs sadržaja zasnovan je na narativu koji je bio prisutan i u emisijama koje su 2020. i 2022. godine bile osnov za izricanje mjera prema programskim sadržajima ovog emitera.

Posebno izdvajajući pripadnike crnogorske nacije, a naročito stanovnike cetinjskog podneblja, emitovani sadržaji podstiču neprijateljstvo i netrpeljivost, te ugrožavaju njihovo dostojanstvo (govori se da su *„najantisrpskije društvo koje danas poznaje civilizacija”*, da je to *„jedna veoma hermetična sredina u kojoj ima mnogo paganskih običaja i dosta sujevjerja”*, te da je tamo *„stasala i druga generacija ovih ludaka, monstuma”*, da su *„više okrenuti magiji i magijskim nekim verovanjima”*, da su bogohulni, da imaju *„problem endemski sa psihičkim stanjima”*, da je u tom podneblju *„došlo do velike koncentracije psihogenih oboljenja”*, *„Cetinje je tu, nažalost, poznato po toj poziciji antisrpstva. Odvojili su se od boga, odvojili su se od Srpske pravoslavne crkve, odvojili su se od tradicionalnih vrednosti i onda je ta mržnja koja je okovala, da kažemo, umove tih ljudi u toj jednoj bolesnoj mržnji, on je podigao oružje na one oko sebe. Jedan od mogućih razloga je možda da su ti drugi bili na srpskoj strani”*, da je šire okruženje na Cetinju *„trovačko”*, katastrofalno i da je najpogodnije za izvršenje ovakvih masovnih ubistava, da *„Cetinje ima specifičnost svoju prosto. da je to centar neke prosto koncentracije, neke radikalne, pre svega i srbomržnje, jednostavno nekog zaista ponašanja, koje teško je i objasniti. Dakle, tu se koncentrisala, pre svega, ta radikalna, antisrpska, donekle milogorska, crnogorska, šovinistička, ja bih rekao ideja, koja je jednostavno usmjerena i protiv crkve”, „....dosta ljudi je tamo, uključujući ovog počinioca, sada su jednostavno na taj način ispunjeni mržnjom”* i sl.).

Građani Crne Gore koji se izjašnjavaju kao Crnogorci se, takođe, uobičajeno nazivaju pogrdnim i omalovažavajućim teminima *„milogorci”* i *„montenegrini”*, čime se negira istorijski kontekst postojanja crnogorske nacije i na uvredljiv način pitanje nacionalnog identiteta svodi na pripadnost jednoj političkoj grupaciji.

Insistiranje na pitanju identiteta doprinosi i podgrijava ideje netrpeljivosti i sukobljavanja, suprotno idejama solidarnosti i građanskog društva, ugrožava multietničku toleranciju i narušava socijalnu koheziju. Opisani govor ne predstavlja posrednu i skrivenu intervenciju, ne predstavlja izuzetak, već je pravilo. Direktnan je i jednostavan i kao takav usmjeren da uzrokuje i veću reakciju.

Negativna stereotipizacija ne samo da oblikuje stav prema grupi, već utiče na ponašanje i percepcije. Negativni stereotipi za članove grupe, ne uzimajući u obzir individualne razlike, vode u predrasudu i diskriminaciju. Opisani diskurs pogoršava činjenica da je ovakav govor uobičajen i ponavljajući, da opravdava postojanje predrasuda i netrpeljivosti prema određenim grupama i ima tendenciju da produbljuje i povećava etničku netrpeljivost.

Imajući u vidu da korišćenje pogrdnih termina nije incidentno, već se negativni opisi ponavljaju u kontinuitetu, jasno je da su izrečeni sa namjerom da uvrijede i omalovaže pripadnike ciljne grupe i da imaju jasan potencijal da za tu grupu budu uvredljivi. Tome doprinose i povremene neprimjerene intervencije voditelja/voditeljke, kako kroz komentare, tako i kroz usmjeravanje diskusije.

Posebno ozbiljno kršenje standarda se ogleda u zloupotrebi prava na izvještavanje o tragediji i analiziranje uzroka i mjera za prevenciju sličnih događaja, da se ista ta tragedija pokuša objasniti ili opravdati kao rezultat kletvi ili prokletstava nekadašnjih vjerskih i državnih velikodostojnika (Sveti Petar Cetinjski i Petar II Petrović Njegoš), koje su bile usmjerene na stanovništvo Cetinja i Crne Gore. Pri tome, u više navrata, od strane voditelja/voditeljke ili gostiju ukazuje se da su posljedice obistinjavanja tih kletvi negativne promjene ili ponašanje stanovništva Crne Gore, posebno Cetinja (da li odlike lica koje je izazvalo tragediju predstavljaju mentalno stanje stanovništva na Cetinju tj. - da su skloni nasilju, da su u stanju da naprave masakr, „ukleto Cetinje”, „Ubijaće se sve dok ne vrate kapelu na Lovćen”, isticanje *„moralno-vjerskih uvjerenja”* kao razloga koji je doveo do tragedije,).

Posebno ukazujemo, ali se ne ograničavamo, na emisije „*Novo jutro – Jutro sa dušom/Novo vikend jutro – Jutro sa dušom*“, emitovane u periodu od 2. do 5. januara 2025. godine (Pregled podataka o emisijama u kojima uočeno sporno izražavanje u prilogu).

Članom 7 stav 1 Konvencije o prekograničnoj televiziji propisano je da svi programski prilozima, u pogledu njihovog prikazivanja i sadržaja, treba da poštuju dostojanstvo ljudskog bića i osnovna prava drugih, kao i da posebno ne smiju biti nepristojni i neprikladno isticati nasilje ili podsticati rasnu netrpeljivost. Ovi standardi pretočeni su u zakonski okvir Republike Srbije koji se odnosi na prava i obaveze medija, prvenstveno Zakon o elektronskim medijima („Sl. glasnik RS“, br. 92/2023). Kako je nadzor nad njegovom primjenom u vašoj nadležnosti, pozivamo Vas da preispitate usaglašenost rada ovog emitera sa Zakonom o elektronskim medijima, u dijelu koji se odnosi na pomenute standarde definisane Konvencijom. Pri tome, posebno ističemo, ali se ne ograničavamo na čl. 40 i 71 ovog Zakona. Naime, članom 40 stav 3 tačka 4) ovog Zakona je propisano da se „*Naročito teškom povredom zakona uvek ... smatra objavljivanje programskih sadržaja čije je objavljivanje zakonom zabranjeno, naročito ... 4) sadržaj koji sadrži informacije kojima se podstiče, na otvoren ili prikriven način, diskriminacija, mržnja ili nasilje protiv grupe lica ili pojedinca zbog rase, boje kože, predaka, državljanstva, nacionalne pripadnosti, jezika, verskih ili političkih ubeđenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, imovnog stanja, rođenja, genetskih osobenosti, zdravstvenog stanja, invaliditeta, bračnog i porodičnog statusa, osuđivanosti, starosne dobi, izgleda, članstva u političkim, sindikalnim i drugim organizacijama i drugih stvarnih, odnosno pretpostavljenih ličnih svojstava, u smislu člana 71. ovog zakona.*“ Takođe, članom 71 ovog Zakona je propisano da se „*Regulator ... stara da programski sadržaj pružaoca medijske usluge ne sadrži informacije kojima se podstiče, na otvoren ili prikriven način, diskriminacija, mržnja ili nasilje zbog rase, boje kože, predaka, državljanstva, nacionalne pripadnosti, jezika, verskih ili političkih ubeđenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, imovnog stanja, rođenja, genetskih osobenosti, zdravstvenog stanja, invaliditeta, bračnog i porodičnog statusa, osuđivanosti, starosne dobi, izgleda, članstva u političkim, sindikalnim i drugim organizacijama i drugih stvarnih, odnosno pretpostavljenih ličnih svojstava*“.

Uvažavajući da se radi o pitanju od javnog interesa, odnosno kršenju standarda propisanog pomenutim međunarodnim dokumentima, na čije poštovanje su se obavezale naše države, pozivamo Vas da, u okviru nadležnosti Vašeg regulatornog tijela, preduzmete neophodne radnje radi utvrđivanja odgovornosti za uočene nepravilnosti, kao i mjere za njihovo otklanjanje u najkraćem mogućem roku.

Takođe, i u cilju poštovanja principa iz presuda Evropskog suda za ljudska prava u kojima se ističe važnost zaštite slobode izražavanja, ali i naglašava postojanje granica između slobode izražavanja i govora mržnje, neophodno je preduzeti odgovarajuće mjere u cilju promocije dijaloga i razumijevanja različitosti koje će doprinijeti stvaranju tolerantnijeg društva.

Izražavamo spremnost da dostavimo sve neophodne dodatne informacije i molimo Vas da nas o ishodu preduzetih mjera obavijestite u pisanoj formi što prije, a najkasnije u roku od dvije nedjelje od dana dostavljanja ovog obavještenja. Ukoliko se i nakon isteka pomenutog roka nastavi kršenje pomenutih standarda, Savjet Agencija će preduzeti proporcionalne mjere ograničavanja reemitovanja programa ovog emitera na teritoriji Crne Gore.

Zaključno, izražavamo nadu da ćemo realizacijom ove inicijative doprinijeti promociji i efikasnoj primjeni preuzetih međunarodnih obaveza u vezi sa slobodom prijema i reemitovanja sadržaja iz drugih država, u pravcu unapređenja i zaštite kako slobode izražavanja, tako i drugih ljudskih prava građana u našim državama.

S poštovanjem,

Predsjednik
Savjeta Agencije za audiovizuelne medijske usluge
dr Branko Bošković

Prilog:

- Pregled podataka o emisijama u kojima uočeno sporno izražavanje

Dostavljeno:

- Privredno društvo „PINK MEDIA GROUP“ d.o.o.
Neznanog junaka 1, Beograd, Srbija
- Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori
- Arhivi

Prilog: Pregled podataka o emisijama u kojima uočeno sporno izražavanje

1. TV Pink – „Novo jutro – Jutro sa dušom” – 02.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Božidar Spasić – bivši član DB, Dejan Vuk Stanković – politički analitičar, Dejan Vukelić – urednik u Informeru, Ilija Životić – stručnjak za bezbjednost

Tema: nije istaknuto

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=ZXfTJ6eR-Lo>
<https://www.youtube.com/watch?v=OiuvcOwsPNY>

Vrijeme emitovanja: od 09:10 do 09:55 sati

2. TV Pink – „Novo jutro – Jutro sa dušom” – 02.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Vladislav Dajković, Demo Beriša – Predsjednik Matice Albanaca Srbije, Uglješa Mrdić – narodni poslanik

Tema: nije istaknuto

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=aP0cJPg6HIU>
<https://www.youtube.com/watch?v=i2D7YCYHMCU>

Vrijeme emitovanja: od 11:31 do 11:48 sati

3. TV Pink – „Novo jutro – Jutro sa dušom” – 02.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gost: Aleksandar Vučić – predsjednik Srbije

Tema: nije istaknuto

Link: https://www.youtube.com/watch?v=VxiFri20_W8

Vrijeme emitovanja: od 10:00 do 11:11 sati

4. TV Pink – „Novo jutro – Jutro sa dušom” – 03.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Nebojša Obrknežev, Centar za društvenu stabilnost; Goran Puzić, profesor; Marko Šćepanović, savjetnik potpredsjednika Vlade Srbije

Tema: Press pretres

Link: https://youtu.be/valHhfbOt-8?si=bnuGIKC_Q9EowCKf
https://youtu.be/w8W3hq_KR20?si=CnUc42-MoMEqr4UL

Vrijeme emitovanja: od 6:20 do 7:18 sati

5. TV Pink – „Novo jutro – Jutro sa dušom” – 03.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Antonela Jelić, novinarka crne hronike TV Pink; Mladen Nikolić, toksikolog; Dejan Radenković, bivši inspektor MUP-a; Strahinja Milovanović, advokat; Magdalena Čelanović, novinarka

Tema: Da li je masakr na Cetinju zapravo terorizam?

Link: https://www.youtube.com/watch?v=_BP4gPD-R2k

<https://www.youtube.com/watch?v=EOiqPhPESCI>

Vrijeme emitovanja: od 08:06 do 8:48 sati

6. TV Pink – „Novo jutro – Jutro sa dušom” – 03.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Željko Čurović, predsjednik Saveza Srba iz Crne Gore sa sjedištem u Beogradu; Radomir Milašinović, profesor bezbjednosti; Braca Zdravković, detektiv

Tema: Psiholozi analiziraju: Šta je okidač za masakr na Cetinju?; Uživo utvrđujemo: Koje su sličnosti a koje razlike dva masakra na Cetinju!

Link: <https://youtu.be/CmnaY4HEO00?si=RpDqoOYdiff5bAp1>

<https://youtu.be/iFBXCplyiDA?si=vfm37NhLqDpZ7OjD>

Vrijeme emitovanja: od 10:36 do 11:45 sati

7. TV Pink – „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom” 04.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Vukašin Đoković, stručnjak za bezbjednost; Relja Ognjenović, direktor Republičkog fonda PIO, Zoran Spasić, analitičar

Link: https://www.youtube.com/watch?v=qwcwW_epwww

Tema: Analiziramo: Šta je okidač za masakr na Cetinju?

Vrijeme emitovanja: od 06:33 do 06:43 sati

8. TV Pink – „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom” 04.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom” na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Snežana Repac - psiholog, Maja Jovanović - stručnjak za bezbednost dece, Radiša Roskić, Milomir Miljanić - guslar sa Cetinja

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=PD5aBfFM5YI>

<https://www.youtube.com/watch?v=6CqgHiMIti8>

Tema: Analiziramo: Šta je okidač za masakr na Cetinju?

Vrijeme emitovanja: od 07:52 do 11:23 sati

9. TV Pink – „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ 04.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Ljuban Karan – bivši član KOS-a, Tomislav Kresović, Ilija Kajtez

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=hGCZI3Wp4c8>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZrouItzbCZY>

Tema: Analiziramo: Šta je okidač za masakr na Cetinju?

Vrijeme emitovanja: od 11:00 do 11:23 sati

10. TV Pink – „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ – 05.01.2025 .

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Ivica Dačić, ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije

Tema: Borba protiv korupcije sad je državni prioritet: Ko je na spisku za zatvor?

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=d1kaKZfocv0>

Vrijeme emitovanja: od 09:04 do 09:17 h

11. TV Pink – „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ – 05.01.2025 .

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Andrijana Nešić – urednica Večernjih novosti, Aleksandar Đurđev (funkcija nije navedena), Pavle Staničić - advokat, Ana Đorđević – borkinja za prava Srba na KiM, Nebojša Perović - advokat

Tema: Ovo je profil ubice sa Cetinja, osuđivan zbog nasilja, tražen i psihijatrijski pregled

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=qm3WK7hKBiA>

<https://www.youtube.com/watch?v=4M7mLso-4Ik>

<https://www.youtube.com/watch?v=icA6zFJc40c> (uključenje Dejana Radenkovića)

Vrijeme emitovanja: od 08:24 do 08:58 sati

12. TV Pink – „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ – 05.01.2025 .

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Triva Ninković; Miloš Stojković, teolog; Mišan Milović, MUP Republike Srbije; Ivan Urošević, instruktor za bezbjednost u rukovanju vatrenim oružjem, Blažo Marković, predsjednik sindikata policijskih starješina; Predrag Savić, advokat.

Tema: nije navedena

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=eYMZmJ-OcrM>

Vrijeme emitovanja: od 10:39 do 11:47 sati

13. TV Pink – „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ – 05.01.2025.

TV Pink M – U terminu jutarnjeg programa „Novo vikend jutro – Jutro sa dušom“ na kanalu Pink M je emitovan filmski program.

Voditeljka: Jovana Jeremić

Gosti: Radomir Hadžibabić, analitičar; Milan Čavić, Centar za društvenu stabilnost; Aleksa Grubešić (funkcija nije navedena); Zoran Pralica, predsjednik Unije pekara Srbije

Tema: Prelistavanje štampe – Press pretres

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=a51ZEwftvqM>

Vrijeme emitovanja: od 06:46 do 06:59 sati